

ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ

- Δημοσίευση: Εύδοξος5736

Είμαι κάτοικος του 6ου Δημοτικού Διαμερίσματος Αθηνών και συγκεκριμένα στη γειτονιά του Αγίου Παντελεήμονα. Διαμένω πλησίον της Εκκλησίας του Αγίου Παντελεήμονα. Η γειτονιά μου δεν διαθέτει ιδιαίτερους χώρους πρασίνου, ενώ αντιμετωπίζει στον ίδιο βαθμό με τις υπόλοιπες πυκνοκατοικημένες περιοχές του Δήμου τα φαινόμενα της ηχορρύπανσης, των καυσαερίων από τα αυτοκίνητα, του φωτοχημικού νέφους, της δυστοκίας στη συγκομιδή των απορριμμάτων και του οδοκαθαρισμού, καθώς επίσης και της αμεριμνησίας για τα αδέσποτα ζώα.

Επέλεξα, λοιπόν, αφενός, να αναφερθώ στο ζήτημα του μεγάλου αριθμού εγκαταλελειμμένων κτηρίων και να προτείνω λύσεις, και, αφετέρου, να αναδείξω το σχέδιο ανάπτυξης της πλατείας Αγίου Παντελεήμονα, καθώς και άλλες προτάσεις εξωραϊσμού της γειτονιάς μου.

Σύμφωνα με τον Δήμο Αθηναίων, περισσότερα από 1.500 είναι τα εγκαταλελειμμένα κτήρια στην Αθήνα. Ως επί το πλείστον, είναι νεοκλασικής αρχιτεκτονικής μιας άλλης εποχής οικονομικής ευρωστίας, τα οποία, εξαιτίας κυρίως του μεγάλου κόστους συντήρησης ή κληρονομικών διενέξεων, παραμελήθηκαν. Η ασφάλεια των πολιτών σε περιοχές γύρω από αυτά διακυβεύεται, αφού συχνά βρίσκουν καταφύγιο στο εσωτερικό τους αντιεξουσιαστές, τοξικομανείς, εγκληματίες. Ομοίως και η δημόσια υγεία, καθώς πολλά είναι πηγές μόλυνσης, μιας και χρησιμοποιούνται ως σκουπιδοτόποι. Τα περισσότερα εγκαταλελειμμένα βρίσκονται στο κέντρο της Αθήνας, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών και χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Αυτά που βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση, κάποια εκ των οποίων έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα και έχουν ιστορική ή αρχιτεκτονική αξία.
2. Αυτά που βρίσκονται σε μέτρια κατάσταση, με προοπτική να συντηρηθούν ή ακόμα και να κλείσουν.
3. Αυτά που βρίσκονται σε τόσο κακή κατάσταση, ώστε αναγνωρίζονται μη κατοικήσιμα και κατεδαφιστέα.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Αντιδημάρχου Καθαριότητας και Ανακύκλωσης του Δήμου Αθηναίων, κ. Ανδρέα Βαρελά, υπευθύνου και για τα εγκαταλελειμμένα κτήρια, πολλά κτίσματα είναι εύκολα προσβάσιμα, ενώ ύστερα από καταγγελίες των περιοίκων, σχεδόν σε όλες τις επιχειρήσεις καθαρισμού, τα συνεργεία του Δήμου βρίσκουν εντός τους μετανάστες ή τοξικομανείς. Το κύριο βάρος των επιχειρήσεων του δήμου πέφτει στο 6ο διαμέρισμα της Αθήνας, όπου τα προβλήματα είναι πολύ έντονα. Ο δήμος καθαρίζει και σφραγίζει δύο με τρία εγκαταλελειμμένα κτίσματα την εβδομάδα. Επιπλέον, προσπαθεί να επικοινωνήσει με τους ιδιοκτήτες των σπιτιών προκειμένου να μεριμνήσουν για την ιδιοκτησία τους, ενώ οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση του φαινομένου πρόκειται να ενταθούν.

Συμπερασματικά, τα εγκαταλελειμμένα κτίσματα, όταν διατηρούνται ,αποτελούν κοσμήματα της πόλης ανάμεσα στις άχαρες πολυκατοικίες, των οποίων οι προσόψεις έχουν «μουτζουρωθεί» από τα καυσαέρια. Αντίθετα, όταν παραμελούνται, λειτουργούν επιβαρυντικά

απέναντι στο περιβάλλον και στη δημοτική αρχή, η οποία αποκομίζει τα απορρέοντα προβλήματα. Αναφορικά, πάντως, με τον Άγιο Παντελεήμονα δεν διαφέρει και πολύ η κατάσταση.

Ανατρέχοντας σε μια καταγραφή της κατάστασης του κτηριακού αποθέματος στον Άγιο Παντελεήμονα, εντοπίστηκαν 105 κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται, είναι ακατοίκητα ή προς πώληση. Από αυτά, τα 19 αποτελούν εστίες μόλυνσης και 27 κρίνονται επικίνδυνα για κατάρρευση, ενώ το 43% των κτιρίων που έχουν κηρυχτεί από το ΥΠΕΚΑ ως διατηρητέα βρίσκονται σε μέτρια έως κακή κατάσταση. Τα παλιά αρχοντικά στριμώχνονται πλάι σε πολυώροφα κτήρια, όπως στη «γειτονιά των διατηρητέων», στην οδό Ρεμόνδου. Το δυστυχές είναι ότι αρκετά νεοκλασικά έχουν γίνει οίκοι ανοχής. Τριάντα ένας οίκοι ανοχής λειτουργούν σήμερα στον Άγιο Παντελεήμονα σε προπολεμικά κτήρια. Οι νεώτερες πολυκατοικίες χτίστηκαν κυρίως επί δικτατορίας, με την αύξηση του συντελεστή δόμησης και την ταυτόχρονη στασιμότητα στην διαπλάτυνση δρόμων και ανάπτυξης ελεύθερων χώρων. Σε βάθος τριακονταετίας, από τη δεκαετία του '50 μέχρι και αυτή του '80, κατασκευάστηκαν τριάντα πέντε χιλιάδες πολυκατοικίες. Στον Άγιο Παντελεήμονα, σήμερα, το 75% περίπου των κατοίκων μένει σε σπίτια που οικοδομήθηκαν μέχρι το 1970.

Κατά τη γνώμη μου, η οικονομική συγκυρία της χώρας δίνει την μοναδική ευκαιρία στο Δήμο Αθηναίων να δραστηριοποιηθεί και να αξιοποιήσει τα εγκαταλελειμμένα κτήρια, αφού οι αντικειμενικές τους αξίες είναι καταβαραθρωμένες. Με τον κατάλληλο σχεδιασμό απαλλοτρίωσης, αντλώντας κεφάλαια από τα αναπτυξιακά προγράμματα της Περιφέρειας Αττικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Δήμος δύναται να αναλάβει την ιδιοκτησία και διαχείριση των κτισμάτων αυτών και να συντηρήσει όσα προβλέπουν οι μηχανικές μελέτες. Έτσι μπορεί είτε να τα μετατρέψει σε κέντρα στέγασης δημοσίων υπηρεσιών για τους πολίτες, όπως ιατρικά κέντρα, βρεφονηπιακούς σταθμούς και νηπιαγωγεία, ξενώνες απόρων, κοινωνικά παντοπωλεία, παραδειγματιζόμενος από δήμους άλλων ευρωπαϊκών πρωτευουσών, γλυτώνοντας, παράλληλα, τα βαρύτατα ενοίκια σε ιδιώτες, είτε να τα παραχωρήσει σε κινήματα πολιτών, για να γίνουν λέσχες, πνευματικά ή συνεδριακά κέντρα. Επιπλέον, μπορεί να τα ενοικιάσει με προοπτική δημιουργίας επιχειρήσεων, γεγονός το οποίο αυξάνει τα έσοδα του Δήμου, ενισχύει την επιχειρηματικότητα, αναβαθμίζει την περιοχή και παρέχει άλλα πολλαπλά οφέλη. Ήδη την αξία των νεοκλασικών κτηρίων έχουν εκτιμήσει ιδιώτες, όπως ο ζωγράφος Παύλος Σάμιος, ο οποίος πριν μερικά χρόνια αγόρασε σε χαμηλή τιμή ένα διώροφο νεοκλασικό στη «γειτονιά των διατηρητέων» και το μετέτρεψε σε ατελιέ, και επιχειρήσεις, όπως «ΤΟ ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ», που διαμόρφωσε ένα εκπληκτικό νεοκλασικό στη συμβολή των οδών Αγίου Μελετίου και Αχαρνών, αλλά και ο «BENETHΣ» που αναζωογόνησε το περίφημο Καφενείο «ΤΟ ΝΕΟΝ» στην πλατεία Ομονοίας. Από την άλλη, για όσα κρίνονται κατεδαφιστέα μπορούν τα οικοπέδά τους να γίνουν μικρές ανάσες δροσιάς και πρασίνου ανάμεσα στις πολυκατοικίες, τις οποίες οι κάτοικοι του Αγίου Παντελεήμονα έχουν ανάγκη. Φυσικά, είναι εύλογο, ότι με την αξιοποίηση τα κτήρια αυτά θα πάψουν να είναι πηγές μόλυνσης και ρύπανσης και θα γίνουν καλαίσθητες χρωματιστές πινελιές στο γκρίζο τοπίο της πόλης, αναδεικνύοντας την αίγλη γύρω από την οποία χτίστηκαν. Κι ενώ τα εγκαταλελειμμένα κτήρια είναι καθημερινό φαινόμενο στα μάτια των πολιτών, η

ερημοποίηση της πλατείας του Αγίου Παντελεήμονα είναι μεγάλο παράπονο στην καρδιά κάθε κατοίκου. Εδώ και μερικά χρόνια η παιδική χαρά της πλατείας παραμένει κλειστή. Κάποιες προσπάθειες για επαναλειτουργία της ή διαμόρφωσή της σε χώρο άθλησης δεν έχουν τελεσφορήσει μέχρι σήμερα. Τα παρακείμενα καταστήματα αντεπεξέρχονται δυναμικά στις δύσκολες καταστάσεις με το μέλλον της γειτονιάς να φαίνεται αβέβαιο. Ως αντίδραση του κρατικού μηχανισμού έρχεται το σχέδιο ανάπλασης.

Το σχέδιο «Ανάπλαση για τις πλατείες Αττικής και Αγίου Παντελεήμονα Αχαρνών και την σύνδεσή τους μέσω της οδού Αγορακρίτου» είχε ενταχθεί στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2007-2013. Τον Ιούνιο του 2013, με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής κ. Γιάννη Σγουρού, η Περιφέρεια Αττικής προχώρησε στην απένταξη του έργου από το ΠΕΠ Αττικής 2007-2013, το οποίο, αν και είχε ενταχθεί για χρηματοδότηση από τον Οκτώβριο του 2011, παρουσίαζε αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, περίπου 18 μηνών στην υλοποίησή του. Το σχέδιο αναμένεται να υλοποιηθεί μέσα στο 2014.

Στην περίπτωση του Αγίου Παντελεήμονα προβλέπεται η ενοποίηση του βόρειου και του νότιου τμήματος, ώστε να αυξηθεί η επιφάνεια της πλατείας, με έμφαση στο πράσινο. Επίσης, επιχειρείται η ενίσχυση του υπάρχοντος πρασίνου, η δημιουργία ορίου από υψηλά δέντρα παράλληλα στην οδό Αχαρνών και ο σχεδιασμός της πλατείας με βιοκλιματικά κριτήρια. Προτείνεται, ακόμα, η κατάργηση της κλειστής παιδικής χαράς και η δημιουργία προϋποθέσεων για παιχνίδι με ελεύθερο χαρακτήρα σε ολόκληρο το χώρο της πλατείας. Με την παρέμβαση επιδιώκεται η σύνδεση της πλατείας Αγίου Παντελεήμονα με την πλατεία Αττικής και η μελλοντική ένταξή της σε δίκτυα διαδρομών και περιπάτου που θα ενώνουν, σε ευρύτερη κλίμακα, σημαντικούς ιστορικούς και φυσικούς χώρους της περιοχής, όπως το Πεδίον Άρεως και η Ακαδημία Πλάτωνος. Επιπλέον, ανάπλαση προβλέπεται στο νεοκλασικό κτήριο στην οδό Υγείας, το οποίο θα μετατραπεί σε διαπολιτισμικό κέντρο. Τέλος, επιδιώκεται η επαναχρησιμοποίηση των κλειστών χώρων της πλατείας και η σύνδεσή της με γειτονικά κτίρια.

Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση για τη διατήρηση του έργου είναι και η μέριμνα για τη συντήρηση, καθώς, εάν εκλείψει αυτή, η πρότερη κατάσταση, και κατ' επέκταση όλων των υπό μελλοντική ανάπλαση χώρων, δε θα αργήσει να επανέλθει. Ωστόσο, εξαιτίας της καθυστέρησης του προγράμματος ανάπλασης και της παράλληλης υποβάθμισης της γειτονιάς του Αγίου Παντελεήμονα, η υλοποίηση αντιμετωπίζεται με δυσπιστία μεν, με ανυπομονησία δε, εάν πράγματι αποδείξει όλα όσα επαγγέλλεται.

Ελπίζω με την παραπάνω αναφορά μου να σας έκανα διαυγέστερα τα περιβαλλοντικά και έτερα ζητήματα που απασχολούν την περιοχή μου. Ευελπιστώ, πάλι, αυτά να τακτοποιηθούν και να έλθει η πολυπόθητη ανάκαμψη, στην οποία όλοι, και πρώτοι εμείς οι έφηβοι, οφείλουμε να συμβάλουμε δυναμικά. Για ένα καλύτερο μέλλον που διαγράφεται μπροστά μας.